

הולנוע

פרסים

יהיה או לא יהיה?

בשבוע הבא יחולק האוסקר, הפרס הנכבד ביותר בקולנוע. כמי מתחרה מאחורי הסורגים הישראלי? מי הם האחרים?

בליל ה-25 במרס, כמדי שנה, תעניק האקדמיה לאמנות הקולנוע את הפרס הנכסף. בסך הכל זהו פיסלון קטן, מיושן בצורתו ועלוב למדי. אה, אבל בידו להפיל ממלכות. הפעם, אחרי שנות היעדרות ארוכות, יש גם לישראל נציג, בקטגוריית "הסרט הזר". עצם העובדה שיגיע לגמר מהווה פרס בפני עצמו.

כדי להקל את המעקב אחרי המתחרים והזר

ג'סיקה לאנג' — קאנטרי השחקנית הטובה ביותר

כיום, להלן רשימת המועמדים בקטגוריות הראשיות:

● **הסרט הטוב ביותר בשפה זרה** — מאחורי הסורגים (ישראל), קאמילה (אר-גנטינה), צעדים מסוכנים (שווייץ), סרט כפול (ספרד), רומן בעת מלחמה (בריית'המועצות).
● **הסרט הטוב ביותר** — המעבר להודו, סיפורו של חייל, אמדיאוס, דמעות של שתיקה; מקום בלב.
● **הבימאי הטוב ביותר** — דייוויד לין (המעבר להודו); מילוש פורמן (אמדיאוס); וודי אלן (דני רוז האיש מברודווי); רונאלד ג'ופה (דמעות של שתיקה); רוברט בנטון (מקום בלב).

● **השחקן הטוב ביותר** — מארי אברהם (אמדיאוס); ג'ף ברידג'ס (סטארמן); אלברט פיני (מתחת לולקנו); טום האלסה (אמדיאוס); סם וטרסטון (דמעות של שתיקה).

● **השחקנית הטובה ביותר** — ג'ודי דייוויס (המעבר להודו); סאלי פילד (מקום בלב); ג'סיקה לאנג' (קאנטרי); ואנסה רגרייב (הבוסטונים); ססי ספייסיק (הנהר).

● **שחקן המישינה הטוב ביותר** — אדולף סיור (סיפורו של חייל); ג'ון מאלקוביץ' (מקום בלב); נוריוקי "פט" מוריטה (קארטה קיד); היינג'ס ג'ור (דמעות של שתיקה); ראלף ריצ'ארדסון (גרייסטוק).

● **שחקנית המישינה הטובה ביותר** — פגי אשקרופט (המעבר להודו); ג'ן קלוס (הטיבעי); לינדסי קראוס (מקום בלב); קייטלין להטי (סווינג שיפט); ג'רלדין פיג' (הכומר מגריניץ' וילג).

● **התסריט הטוב ביותר** — דניאל פטרי (השומר מבורלי הילס); וודי אלן (דני רוז האיש מברודווי); ג'ורג'י נאוה, אנה תומאס (אל נורטה); רוברט בנטון (מקום בלב); לואל גאנץ, באלאבו מאנדל, כרוס ג'יי פרידמן (ספלאש).

● **הצילום הטוב ביותר** — ארנסט דיי (המעבר להודו); מירוסלב אונדריצ'ק (אמדיאוס); כריס מינגס (דמעות של שתיקה); קאלב רשאנל (הטיבעי); וילמוש זיגמונד (הנהר).

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב: כארמן, מטרופוליס, מאחורי הסורגים, היו זמנים באמריקה, אמדיאוס, ירושלים: היו זמנים באמריקה, אמדיאוס, העדר, דני רוז האיש מברודווי, חיפה: השיבה של מארטיין גר, אמדיאוס, כארמן.

דודנו של הדוד תום

סאלי פילד: תנועת העבודה

אותו. הקלישאות הקולנועיות מתגנבות מבין השיטין: איש לא יעלה על דעתו שאשה אמיצה וטובה כמו סאלי פילד, בתפקיד הראשי, תיכשל במאמציה, ומכאן שכל הנסיבות צריכות להתארגן כך שהיא תצליח. ההשוואה המתבקשת מאליה היא כמובן לעינבי זעם של מורד לפי ג'ון סטיינבק. אבל לטובת בנטון, מוטב להימנע ממנה. מזלו, שרוב צומי הקולנוע היום לא ראו את עינבי זעם. עוד פרט אחד: הצילומים של נסטור אלמנדרוס הם נפלאים.

מקום בלב (דקל, תל-אביב, ארצות-הברית) — אי-אפשר להתייחס לחש למיקצועיות של הסרט הזה. רוברט (קרמר נגד קרמר) בנטון יודע היטב איך להגיע ללב הקהל ואיך לעבוד עליו.

לעילה שני מרכיבים עיקריים. המתמחים במקביל. מצד אחד, אלמנתו של שרף שנהרג בטעות, על-ידי נער כושי, לומדת לעמוד על רגליה, להיאבק על זכותה לקיום עצמאי בחברה של גברים. היא עושה זאת בעזרת נווד כושי הנקלע במיקרה לביתה. צעיר עיוור ששכר אצלה חדר ובנה הקטן. המרכיב השני של העלילה נוגע לאחותה של האלמנה. היא קוסמטיקאית שאפתנית, הרוצה להתקדם בחיים. אבל מגלה שבעלה בוגד בה. הוסיפו לשני מרכיבים עלילתיים אלה את האווירה הגיוענית והשמרנית של הדרום, את היחס המזלזל לאשה, והמזלזל שבעתים לאשה הרוצה להוכיח את עצמה — והרי לכם דרמה תפורה ותלפיות. יש כמובן סערה גדולה באמצע. שתרטיט את הלב, ושיא עוצר-נשימה. כאשר האלמנה, הכושי, העיוור, הילד ועוזריהם, צריכים להספיק לקטוף את הכותנה לפני כולם, כדי לזכות בפרס.

בכישרון כזה, שנדמה כי אכן יש כאן תמונה נוסטאלגית של כמה מומנטים נמרדים מן העבר, אשר יחדיו מעניקים תמונת מצב של אמריקה באותה התקופה, אולם כמבט שני, כל שלב ושלב בסרט הזה זוכה לטיפול קוסמטי שמציל אותו ומרומם

היינו כחולמים

בריגדת לינקולן: הטובים נגד הפאשיסטים

הפאשיזם, והרגישים ביותר לסכנות האורבות לדמוקרטיה, הם דווקא בני קבוצות המיעוט. אולי מפני שהם יודעים מה צמוי להם במישטר טוטליטארי. יהודים וכושים צעדו בראש המתגייסים לחטיבת-לינקולן, וזכו שם למעמד מכובד וליחס של כבוד. שאמריקה לא השכיחה לתת להם בבית, לא לפני ואף לא אחרי משדה-הקרב.

הקרב הטוב (בית לסיין, תל-אביב, ארצות-הברית) — קשה לשייך מוט את הסרט התעודי הזה לפי קנה מידה קולנועי טהור. כי במיקר-

רה כזה, כל מה שאפשר יהיה לומר הוא שנעשתה כאן עבודת מחקר מיקצועית, משולבת בגישה שהיא ודאי חד-צדדית ברוחה. הסרט בודק מה קרה לכמה מן הלוחמים בחטיבת לינקולן, יחידה של מתנדבים אמריקאיים שלחמו במלחמת האזרחים של ספרד.

אם צורנית הסרט אינו עוצר נשימה במיוחד, מה שיש לו לומר מרתק הרבה יותר. ראשית, נעים להתוודע לאידיאליסטיים אמיתיים. גם אם הם מיעוט (רק 3200 אמריקאים התנדבו לחטיבה), ונעים עוד יותר לפגוש את האנשים שלחמו אז נגד היטלר, ולהיווכח שהם היום נחשבים בדתם ומאמינים באידיאליס לא פחות משהיו אז.

זאת ועוד. אפשר להיווכח שוב עד כמה אווילית יכולה להיות המדיניות של המדינות הקוראות לעצמן דמוקרטיות, אשר נמנעות מלצאת לטובת מישטרים דמוקרטיים אחרים, מתוך סברה שאין זה עניינן, או אולי משום שנוח להן יותר להסתדר עם שכן פאשיסטי מאשר להתערב להציל ממשלה נבחרת. מבחינה זאת, עד היום לא למד העולם מאומה. ועוד אפשר לראות, שראשוני המתגייסים למאבק נגד

היצ'קוק

מתפשט?

מלאני גריפית וקרייג ואסון: געגועים

הוידאור-קליפס', הזוכים אמילו לראות את פראנקי הולך להלוויד. אבל בבדיקה קצת יותר רצינית, כל העניין מתמוטט כארמן-קליפס, שום דבר במיסגרת החיצונית של סרט-בתוך-סרט אינו מסתבר, ואשר לתעלומה האופפת את הסיפור של המציען עצמו — זו גלויה וברורה מן הרגע הראשון, לכל מי שיש ידע קלוש בקולנוע. אז מה נותר? הרבה מאוד צילומים יפים, והופעה רעננה של מלאני גריפית ככוכבת מורנו.

תענועי גוף (מוגרבי, תל-אביב, ארצות-הברית) — הבועה של הבימאי בריאן די פאלמה עם הביקורת היא פשוטה: כל מה

שהוא עושה, שואב השראתו ממקור זר, והביקורת ממחרת לזהות את המקור. משום כך, יש מבקרים שאינם יכולים לסבול אותו. לקהל, כמובן, זה לא תמיד איכפת.

סירטו החדש הוא כמובן מחווה להיצ'קוק, הבימאי שלו הוא סוגד יותר מכל. מדובר בשחקן מובטל, המציען לתוך דירת שכנה ממול. השחקן סובל מקלאוסטרופוביה והוא גם בודד. הוא מנסה ליצור קשר עם האשה ממול, אבל אז באה טרגדיה. הוא מחפש אחרת, שתוכל להיות העתק מדוייק של האשה שהוא ראה. הוא מוצא אותה. מתחיל בתהליך הפיכתה לחלוס חייו, ואז מסתברת האמת מאחורי התעלומה.

המציען בדירה ממול מוכיר את חלון אחורי הקשר בין הגיבור לנשים שממול הוא העתק של ורטינו (שם הגיבור סבל מפחד גבהים. כאן הוא פוחד ממקומות סגורים). מה שנוסף כאן, זו מנה הגונה של עידום, הגובל בפורנוגרפיה (אחת הגיבורות היא כוכבת פרטים כחולים), והתחכמות מרטיט של דה-מאלמה, המתחולל את הסרט ומסיים אותו כסרט שבתוך סרט. לאמור — מה שאנחנו רואים זאת אינה מציאות — אלא עלילה של סרט.

כל זה אולי ציבועוני ואולי מספק את דרישותיהם של מעריצי